

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

devendrachudal@gmail.com

वर्ष : ३६ / अंक : ४१ / २०७६ जेठ १० गते शुक्रबार / 24 May., 2019 / मूल्य रु. १०/-

समाजवादी पार्टी र राजपा एकीकरण नहुने

काठमाडौं। गत वैशाख २३ गते तत्कालिन संघीय समाजवादी फोरम र नयाँशक्ति नेपालबीच एकीकरण भएको थियो। एकीकरणको कार्यक्रममा समेत नेताहरूले सरकारबाट बाहिरने चेतावानी सरकारलाई दिएका थिए। दुई पार्टी एकीकरण पश्चात् समाजवादी पार्टीको संघीय परिषदको अध्यक्षमा डा. बाबुराम भट्टराई र पार्टी अध्यक्षमा उपेन्द्र यादव रहेका छन्। डा. बाबुराम भट्टराई पक्षका नेताहरू तत्काल पार्टीले सरकार छोडनुपर्ने दिइएका छन्। भट्टराई पक्षले संविधान संशोधन लगायत क्षेत्रीय र जातिय मुद्दालाई अधिकार आन्दोलनमा जानुपर्ने पक्षमा छन्। त्यसो गर्दा पार्टीको संगठन राष्ट्रिय रूपमा उद्देश्य उनीहरूका दावी रहेको छ।

दुई पार्टीको एकीकरणको बेला समाजवादी पार्टीले कार्यकारी बाँकी ८ पेजमा

तालिलाई www.abhiyanonline.com.np गा पनि पढ्न शकिन्छ।

मुलुकमा भ्रष्टाचार बढ्दो

काठमाडौं। आफ्नो पदावधि सकिनै लागेका अखियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगका प्रमुख आयुक्त नविन घिमिरेले मुलुकमा व्यापक मात्रामा भ्रष्टाचार बढेको भन्दै स्थानीय तहमा डरलाग्दो गरी भ्रष्टाचार बढेको बताएका छन्। उनले सार्वजनिक जग्गा अधिग्रहणको विषयमा अखियारले विशेष चासो राखेको बताउँदै त्यस विषयमा सुक्ष्म अध्ययन र अनुसन्धान गर्ने काम भइरहे को प्रष्ट पारेका छन्। आयोगको हेटोडा कार्यालयमा कार्यालयका प्रमुखहरूलाई निर्देशन दिँदै सार्वजनिक जग्गाका विषयमा धेरै कुरा बाहिर आएकाले त्यसे विषयमा लान मातहतका कर्मचारीहरूलाई आइतबार

»» बाँकी ६ पेजमा

मिडिया काउन्सिल, राप्रपाको विरोध

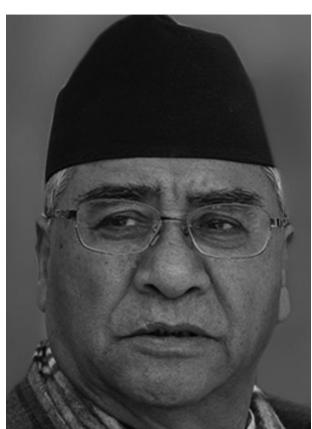
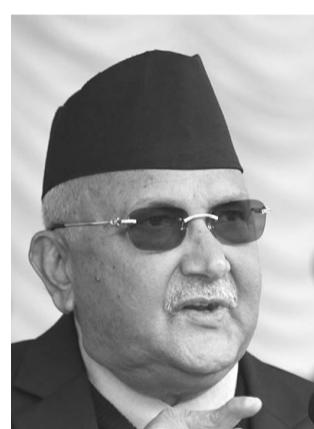
काठमाडौं। राप्रपाको मंगलवार बसेको कार्य सम्पादन समितिको बैठकले संसदमा सरकारले ल्याएको मिडिया काउन्सिल विधेयको बिरोध गर्दै सरकारवालहरूसँग छलफल गरेर संशोधन गर्न माँग गरेको छ।

राप्रपाले प्रेस स्वतन्त्रता प्रजातन्त्रको मेरुदण्ड भएको र सरकारले मेरुदण्ड भाँच खोजेको आरोप समेत लगाएको छ। राप्रपाको पारित प्रस्तावमा भनिएको छ- प्रेसविरुद्धको कठोर दृष्टिकोण र मिडिया

»» बाँकी ८ पेजमा

मिडिया विधेयकमा सरकार र पार्टीभित्रै विवाद

काठमाडौं। केपी ओली नेतृत्वको सरकारले आफ्नो पार्टी नेपाल कम्प्युनिस्ट पार्टीका शिर्ष नेताहरूलाई नै सुइकोसम्म नदिई मिडिया काउन्सिल विधेयक लगायत अन्य विधेयक संसदमा दर्ता गराएपछि नेकपात्रि विवाद उपन्न भएको छ। पार्टीको सरकार भएको हुनाले सरकारले गम्भीर विषयहरूमा पार्टीमा छलफल गरेर आफ्नो काम कारबाही अगाडि बढाउनुपर्नेमा त्यसो नगरी सरकारले नै पार्टी चलाएको जस्तो गरी सरकार अधि बढेको आरोप नेकपाका नेताहरूले प्रधानमन्त्री ओलीमाथि लगाउँदै आएका छन्। पार्टीका शिर्ष नेताहरूले सार्वजनिक रूपमै सरकारको आलोचना गर्न थालेका छन्।

पछिल्लो समयमा मिडियालाई नियमन गर्ने नाममा मिडियालाई नियन्त्रण गर्ने प्रावधान सहितको

मिडिया काउन्सिल विधेयक संसदमा दर्ता भएपछि नेकपाका धेरै नेताहरू

»» बाँकी ८ पेजमा

सिके राउतको पार्टी निर्वाचन आयोगमा दर्ता

काठमाडौं। गत फागुन २४ गते सरकारसँग सम्झौता गरेका सिके राउत नेतृत्वको जनमत पार्टीले निर्वाचन आयोगबाट दल दर्ताको प्रमाणपत्र पाएको छ। पृथक्कान्त आन्दोलन त्यागेको धोणा गरेको चन्द्रकान्त राउतको पार्टीका नाम जनमत पार्टी हो।

राउतले निर्वाचन आयोगमा पेश गरेका सबै कागजी प्रमाणहरूको आवश्यक छानविन र सबै प्रतिक्रिया पुराए गरेपछि आयोगले राउतको जनमत नामक पार्टीलाई दर्ता गरिदिने निर्णय गरेको थियो। संविधान अनुसार सबै ऐन र नियमानुसार पार्टीको विधान उद्देश्य सबै मिलेपछि आयोगले दल दर्ता गरिदिने निर्णय गरेको थियो। राउतले गत वैशाख १५ मा दल दर्ता गरिदिन निवेदनमा ३५ सदस्यीय कार्यसमितिमा राउत आफै अध्यक्ष

»» बाँकी ८ पेजमा

समाजवादी पार्टीले सरकार छोड्ने

काठमाडौं। संविधान संशोधनको मुद्दालाई प्रमुख मुद्दा बनाएर केपी ओली नेतृत्वको सरकारमा सहभागी भएको तत्कालिन संघीय समाजवादी फोरम पछिल्लो समयमा डा. बाबुराम भट्टराईले नेतृत्व गरेको नयाँ शक्ति पार्टीसँग एकीकरण गरेपश्चात् राजनीतिक मुद्दालाई राष्ट्रियापी अभियानमा जुटेको छ। अहिले दुई पार्टी एकीकरण पश्चात् उक्त पार्टीको नाम समाजवादी पार्टी राखिएको छ। सरकारले संविधान संशोधनको मुद्दालाई प्राथमिकतामा नराखेपछि समाजवादी पार्टी सरकारबाट बाहिरिन सक्ने संकेत अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले गरेका छन्। हालै पोखरामा भएको एक कार्यक्रममा बोल्दै उपराधान एवं स्वास्थ्यमन्त्री समेत रहेका अध्यक्ष यादवले भने संविधान संशोधन नभएको खण्डमा आफ्नो पार्टीले जुनसुकै बेला सरकार छोड्ने

अभिव्यक्ति दिएका छन्।

तत्कालिन संघीय समाजवादी फोरमका तर्फबाट अध्यक्ष यादवले गत पुष्ट २१ गते सरकारलाई दश बुँदै ज्ञापनपत्र बुझाएका थिए। उक्त ज्ञापनपत्रको २ नम्बर बुँदैमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र, समाजप्रतिक समाजवीकरण र राष्ट्रिय पाइयानको मान्यता राजनीतिक उपलब्धीहरूलाई संस्थापन र राष्ट्रिय समस्यालाई हल गर्न संविधान संशोधन गर्न गृहकार्य गरी संसदको यसै सत्रमा विधेयक पारित गर्नुपर्ने उल्लेख गरिएको थियो। सरकारले हिँडै अधिवेशन समाप्त गरेर वर्ष अधिवेशन सुरु भइसक्दा पनि संविधान संशोधनको रुसारा नभएपछि यादवले सत्ता छोड्ने संकेत गरेका छन्। केही दिन पछिला प्रधानमन्त्री ओलीले

»» बाँकी ८ पेजमा

कार्लमार्कसले भीमसेन थापाको नाम लिएका थिए ?

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

२०६३ साल बैशाख ११ गते जनआन्दोलनका सामूहिक राजा भए। त्यसलाई बसन्त परिवर्तन भनियो। जनताको रहरलादो जनआन्दोलनको जाँगर र जनताको जीत भएको इर्शलाग्दो परिवर्तन। यसी थियो लोकतन्त्र।

यो परिवर्तनको १२ वर्षपछि इजरायली विद्वान नेपाल आए र जाने बेलामा अनुभव सुनाए- को छैन नेपालमा, सबै छ, पृथ्वीको स्वर्ण हो नेपाल। नेपाली नेतामा इच्छाशक्ति र इमान्दारिता नहुँदा नेपाल दुर्गतिको कारण बनेको रहेछ।

पछिलो समय प्रधानमन्त्रीसहितका संवैधानिक प्रमुखहरूको निवास बालु वाटारको जग्गा माफियाकरण भएछ, खरिद गरेचन्, सत्तारूढ नेकपाका महासचिव विष्णु पौडेलले। सञ्चारमन्त्री सरकारका प्रवक्ता, उनले विष्णु पौडेल ठारिएछन्, उनलाई क्षतिपूर्ति दिनुपर्छ भनेर बिलपमात्र गरेनन, सबैले सुनेगरी भाषण गरे। प्रधानमन्त्रीले महासचिवको दोष छैन भनेर आफै अदालत बनेर सफाई दिए। यसको भइसकेपछि प्रधानमन्त्री अध्यक्ष रहेको पार्टीका बरिष्ठ नेता भीम रावलले महासचिव मुछिएको बालुवाटार जग्गा प्रकरणमा छानबिन हुनुपर्छ भनेर माँग गरेका छन्।

नेकपाका होनहार नेताहरू जसले शिक्षा, स्वास्थ्यमा लगानी गरेर मुनाफाखोर बनेका छन्, एनजीओ आइएनजीओमा बसेर समानान्तर सरकारमात्र होइन, राष्ट्र र जनता दोहन गरिरहेका छन्, तिनीहरू कम्युनिष्ट हुनै सकदैनन् भनिरहेका छन्। तर, प्रधानमन्त्री केपी ओली र अर्का अध्यक्ष प्रचण्ड नवसम्भान्त, नवराजा बनेर माफियाकरणमा दड्ग परेका दृश्यहरू एकपछि अर्का सार्वजनिक भइरहनुले नेकपा निरकूशतातिर लागेको प्रमाण बनेको छ।

३३ किलो सुन काण्ड होस कि ४ अर्व ३५ करोड वाइडबडी जहाज खरिद प्रकरण होस, ठूला करदातालाई कर माफी होस कि एनसेल काण्डमा नेता कर्मचारीको संलग्नता होस, न्यायाधीश, राजदूत नियुक्तीदेखि कुनै पनि निर्णयमा सरकार नीतिगत र ठाडो भ्रष्टाचारमा चुरुम्नै ढुङ्के गरेको छ। यसकारण त बुद्धिजीवीहरू २०६३ सालको जनआन्दोलन को सफलताबाट प्राप्त बसन्त परिवर्तनमा ढुसी लागेको, खिया परेको, ढल बनेको, एकतामा फाटो हालेको, भेग-जाति, भाषाका आधारमा राष्ट्र विख्यानवादीलाई सधाएको, यो त स्वागत होइन, थिकार गणतन्त्र पो आए भन्न थालेका छन्।

राष्ट्र एकीकरणको ठूलो उपलब्धि हासिल भएपछि बडामहाराजाधिराज पृथ्वीनारायण शाहका भाइले आफ्नो भाग राज्य माँगेको प्रसङ्ग इतिहासमा छ। पृथ्वीनारायण शाहले राज्य अभिभाव्य हुन्छ, राज्य भाग लगाउने बस्तु होइन। जसले राज्य टुक्राउन खोज्छ, उसको गर्धन छिनाल्यु भन्ने जवाफ दिएपछि यो बिबादको अन्य भएको थियो।

स्मरणहोस, स्पेनबाट सानो भूमाग क्याट्लोनिया टुक्राउन खोज्दा

प्रधानमन्त्री स्पारिआनोले भाषा, भेष, जात वा भेगका आधारमा राज्य टुक्राउन खोज्ने राष्ट्रघाती हुन्छ, उसले क्षमा पाउँदैन भन्ने घोषणा गरेका थिए। हाप्रा प्रधानमन्त्री नेकपाका अध्यक्ष ओली र प्रचण्ड सीमा अतिक्रमणमा बोल्दैनन, १९५० को सन्धिका बारेमा पनि मौन छन् र विदेशीलाई नेपालको नागरिकता पञ्चदेवलको हण्डी बाँडेजसरी बैंडिरहेका छन्। मधेस अलग देश भन्नेसँग घाँटी जोडेर, एक मधेस एक प्रदेश नभए एक नेपाल पनि रहन्न भन्नेसँग मिलाप गरिरहेका छन्। मानौ, नेकपालाई सत्ता मफतमा मिलेको बित्र होस्।

नेकपाले बिसेको सत्त्व के हो भने माओले त्यसै महेन्द्रलाई विश्वास गरेका थिएनन्। विश्वले त्यसै नेपालको असलन्ताको सहाहना गरेको थिएन। आज नेपालको व्यक्तित्व कोडीका भाउमा पुगिसक्यो, अमेरिकाले बोलाएर इण्डो प्यासिफिकको सेन्टरमा छ नेपाल भनेर दबावमात्र दिएको छैन, केही नेतालाई १५ दिने तालिम र लाभमा फसाएर नेपालस्थित अमेरिकी राजदूतले सामाजिक सज्जालमा अन्तरक्रिया थालिसकेका छन्। यही सिलसिला चिनियाँ र भारतीय राजदूतले सियानलियाओ र मनकी बात भनेर सुरु गरे भने नेपालको हालत कहाँ पुग्ला ? परराष्ट्र छ, यो सब तमासा हेरिरहेको छ। गरिमा र महिमा, मर्यादा र अनुशासन केही नरहने भयो। दोष हाप्रो सोचमा छ, शासन र क्षमतामा छ।

कार्लमार्कसले किन भीमसेन थापाको नाम लिएका थिए ? यो जान्न डाकेशराज्य रायमाझिको पुस्तक पढ्नुपर्छ। पृथ्वीनारायण शाहको विदेशनीति, आन्तरिक नीति र आत्मनिर्भरता सहितको स्वाभिमान नीतिबारे मार्कसको अर्थास्त्रमा देखेहरू किति छन् कति ? आज मदन भण्डारी सम्पन्ने र जबज नीतिमा हिङेको एमाले नेकपाको काँचुलीमा प्रेषण गर्नासाथ बिसेको छ। जबजको पहिलो नीति थियो-अभियक्ति स्वतन्त्रताको रक्षा गरिनेछ। त्यही नेकपाले मिडिया काउन्सिल विधेयक त्याएर पत्रकारलाई जेल हाल्ने र दण्डिनेनीति अखित्यार गर्दैछ।

भर्खर अर्थिक कुट्टनीतिक योजना तैयार गरेको नेकपाको सरकारले भारत र चीनलाई प्राथमिकतामा राख्ने, वैदेशिक रोजगारीलाई प्राथमिकता दिनें, हलिउडका सेलिब्रिटी र बेलायती राजपरिवारलाई भ्रमण गराउने उल्लेख गरेछ। नेपालको

अर्थतन्त्र भनेको माटो, पानी, हिमाल, नदीनाला, उत्पादन-उन्नति हो भने नै बिसेछ। कुनै पनि सैवैधानिक निकायले काम गरिरहेको छैन, सरकारमा सक्षमता र कर्मशीलता नभएपछि यसैगरी भत्ताभुङ्ग चाला देखिने हो, देखिएको छ। सडकबाट २० वर्ष गाडी हटेनन्, सिपिडकेट जस्ताको तस्तै छ, तुलाले कर नतिने परिपाटी भन बलियो बनेको छ, अब त सुमारीले समेत कर तिर्दिन भनेका छन्। अदालतले लगानीका लागि भित्र याएको आफैले पठाएको कालोधन फिर्ता गर्न दिएको आदेश राष्ट्र बैंकले पालना गराउन सकेन। सरकार छ भने कहाँ छ ? संविधान कार्यान्वयन भएको यसी होस् ?

योजना नभएको योजनाकार, विचार र अवधारणा नभएको नेता, मिलेमतो प्रशासन, निष्ठा र अनैतिक नेतृत्वको

वर्षसम्म कूशासन चलायो। यो कांग्रेसलाई कम्युनिष्टल यसरी धुस्तु बनाएर दुरुपयोग गरिदियो कि आज कांग्रेस सङ्कमा छ, कम्युनिष्ट सरकारमा !

जब जब पापाचार बढ्छ, श्रीकृष्णको उदय हुन्छ। अन्या धूतराष्ट्रको खुनी अङ्गालोबाट बचाउन श्रीकृष्णकै चलाखीले बचाएको महाभारत पढेका नेपाली आज धूतराष्ट्रलुपी शासनको अन्त्यका लागि कुनै श्रीकृष्णावतारको प्रतिक्षामा छन्। यतिबेला जुन प्रकारको जंगलीतन्त्र चिलहेको छ, जनताप्रति जवाफदेहीता को अन्त्य गरिएको छ र सैवैधानिक स्वतन्त्रतासमेत अपहरणमा परेको छ, यसको अन्य कुनै राजनेताको अवतरण नभएसम्म सम्भव छैन। सलाम गर्न लायक नेताको खडेरीले देशलाई दशा सागरमा हेलिदिएको छ।

● ● ●

नेकपाका होनहार नेताहरू जसले शिक्षा, स्वास्थ्यमा लगानी गरेर मुनाफाखोर बनेका छन्, एनजीओ आइएनजीओमा बसेर समानान्तर सरकारमात्र होइन, राष्ट्र र जनता दोहन गरिरहेका छन्, तिनीहरू कम्युनिष्ट हुनै सकदैनन् भनिरहेका छन्। तर, प्रधानमन्त्री केपी ओली र अर्का अध्यक्ष प्रचण्ड नवसम्भान्त, नवराजा बनेर माफियाकरणमा दड्ग परेका दृश्यहरू एकपछि अर्का सार्वजनिक भइरहनुले नेकपा निरकूशतातिर लागेको प्रमाण बनेको छ।

● ● ●

पछि लागेको मुलुकको दुर्गतिमात्र हुन्छ। प्रगतिका लागि साहसी, राष्ट्रप्रति जस्तोसैकै त्याग गर्नसक्ने अँट भएको, अकिल निकाल सक्ने हिक्मत चाहिन्छ। जन आन्दोलनले गणतन्त्रको चरका त्यायो, गणतन्त्र चलाउन सक्ने हिक्मतवाला कोही पनि देखिएनन्। परिवर्तन त भयो, देश भ्रष्टाचारी पापको पोखरी पो बन्न पुर्यो।

जनतालाई भुक्याउनको लागि राजधानीलाई सिंगापुर बनाउने कुरा कांग्रेसले ०४७ सालमै गरेको हो। राष्ट्र जुरुकै उचाल्ने नेता खोजेको, भ्रष्टाचार र अनैतिकतापौ बोकेसुझेक्का ठोकेका छन्। वर्तमान नेपालके सत्त्य यही हो।

फोहरको गन्धमा रुमलिएका किराको आफ्नै संसार हुन्छ। उसलाई स्वर्ग र अमरत्व भनेको फोहर मात्र हो।

उसले जनताको, सम्याताको, शिष्टताको, शालीनताको सम्मान गर्न नसक्नुको पीडा देशले भोगिरहेको छ।

भारतकै कुरा गरौ- गान्धीले भारतलाई स्वतन्त्रता दिलाए। चाहेको भए उनी अकंक राज्य गर्न सक्थे। उनी कहिले पनि सत्तामा उक्लेनन्, खर्च च्यापेर खाद्या आदर्श स्थापित गरे। लण्डनमा सिएको लुगा पेरिसमा धोएर लगाउने सामन्त नेहरू सत्तामा पुगेपछि उनले आफ्नो आनन्द भवन नै राज्यलाई सुमिधिदै। त्यही भारतमा लालबहादुर शास्त्री पनि सत्तामा पुगे। आज पनि भने गरिन्छ, त्यागका नाम महात्मा गान्धी, दानका नाम लालबहादुर शास्त्री।

फुटपाथे नेताहरू आज अर्व, खर्बका मालिक बनेका छन्। राजनीति पसल बनेको छ, नेता पसले। व्यापारीलाई नाफाकै चिन्ता हुन्छ। यहीकारण नेपाली नेतामा राष्ट्र उठाउने, राष्ट्र चिनाउने, राष्ट्र बनाउने राष्ट्रिय भावना, त्याग र प्रतिबद्धता पटककै छैन। यिनीहरूलाई पोष्टार्टम गर्ने हो भने यिनको आन्द्राभुँडीबाट भ्रष्टाचार र नैतिकहीनता, जनघात र राष्ट्रघात मात्र भेटिने छ।

भनिन्छ, व्यापारीको न देश हुन्छ, न

पद्थयौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरू धवस्त पारे समाज ।

जन्यौ ज्यूदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले सिर्कियो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहातर भयर एकै पटक मर्न सकौ।

- अग्रियानवाणी

अभियान

साप्ताहिक

सम्पादकीय

सरकारको एकपछि अर्को असंवैधानिक कार्य

नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको अध्यक्ष कैपी ओलीको नेतृत्वमा सरकार बनेको करिब १५ महिना पुगेको छ । ओली नेतृत्वको सरकार निर्माण हुँदा जनतामा जुन आशा एवं विश्वास जागेको थियो त्यो अहिले क्रमशः हास हुँदै गएको छ । सरकारले जाने र हो वा नजानेर हो एकपछि अर्को विवादास्पद कार्यहरू गरिरहेको छ । पछिल्लो समयमा सरकारले प्रेसलाई नियमन गर्ने नाममा प्रेसलाई नियन्त्रण गर्ने गरी मिडिया काउन्सिल विधेयक संसदमा दर्ता गरेको छ । उक्त विधेयकको नेपाल पत्रकार महासंघलगायत्र पत्रकारितासँग सम्बन्धित भएका विभिन्न संघ संस्थालगायत्र कही राजनीतिक दलहरूले समेत विरोध गरिरहेका छन् भने पत्रकार महासंघले चरणवद्ध आन्दोलन तै चलाइरहेको छ । संविधानमा पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रता हुनेछ भनि उल्लेख गरिएकोमा त्यसलाई वेवास्ता गर्दै प्रेसलाई नियन्त्रण गर्न खोजनु लोकतान्त्रिक सरकारको अलोकतान्त्रिक काम बाहेक अन्य कही हुन सक्दैन ।

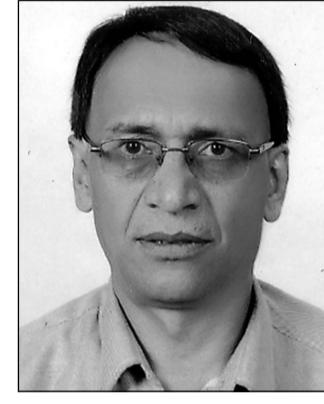
सरकारले प्रेसलाई मात्र होइन राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगलाई समेत आफ्नो नियन्त्रणमा राख्ने गरी विधेयक तयार गरेको छ । संविधानमा राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगलाई मानवअधिकार उल्लंघन गर्नेहरूलाई कारबाहीको सिफारिस गर्ने मानवअधिकारका विश्व लाग्नेहरूको छानविन गरि घटनाको अनुसन्धान गरी उनीहरूका विश्व मुद्दा चलाउन सरकारलाई लेखि पठाउने व्यवस्थालाई खुम्च्याएर महान्यायाधिवक्तामार्फत राख्न खोजिएको छ । विधेयक तयार गर्दा आयोगका पदाधिकारीहरूसँग कुनै परामर्श नै नगरी विधेयक ल्याइएको छ । विधेयकको दफा १७(क) १ मा आयोगले गरेको छानविन तथा अनुन्धानबाट कुनै व्यक्ति वा संस्थाविश्व मुद्दा चलाउनपर्ने आवश्यकता देखिएमा सम्बन्धित घटनाको प्रतिवेदन र मुद्दा चलाउनु आवश्यक पर्ने प्र्याप्ति प्रमाणासहित महान्यायाधिवक्ता समक्ष सिफारिस गर्नु पर्ने उल्लेख गरिएको र सोही दफा (क) २ मा सिफारिस प्राप्त भएपछि आवश्यक देखिएमा महान्यायाधिवक्ता कार्यालयले मुद्दा चलाउने निर्णय गर्नेछ भन्ने बाब्य राखिएको र महान्यायाधिवक्ता कार्यालयले मुद्दा चलाउने निर्णय गर्नुअघि प्रमाण सकल गर्न आवश्यक देखिएमा आयोगलाई अनुरोध गर्न सक्ने भनिएको छ । महान्यायाधिवक्ता कार्यालयले आयोगलाई त्यस्तो अनुरोध गरेको खण्डमा आयोगले थप अनुसन्धान गरी फेरी प्रमाण संकलन गरी महान्यायाधिवक्ता कार्यालयमा पठाउनपर्ने हन्त ।

आयोगले थप प्रमाण संकलन गरी महान्यायाधिवक्ता कार्यालयमा पठाएपनि राजनीतिक स्वार्थले गर्दा महान्यायाधिवक्ता कार्यालयले मुद्दा नचलाउने निर्णय गर्न सकछ । महान्यायाधिवक्ता सरकारको सल्लाहअनुसार रहेका हुनाले उनले सत्ताधारी दलका कार्यकर्तहरूबाट भएका मानव अधिकार उल्लंघनका घटनामा मुद्दा चलाउन सक्ने सम्भावना न्यून हुन्छ । फौजदारी कारबाहीको विषयलाई महान्यायाधिवक्ताको तजविजमा छोडिदिने हो भने प्रमाणाङ्का छिन्ना र कानुनका छिन्नाहरू कोट्याएर दोषीलाई मुद्दा नचलाउने अवस्था आउन सकछ । यो तै नै नेपालमा दण्डिताको प्रमुख चुनौतीको विषय हो । अधिकारको उल्लंघनमा दोषी देखिएका तथा अदालतबाट दोषी हुन सक्ने व्यक्तिले उन्मुक्ति पाउने र सजाए नपाउने हो भने पिडित अझै पिडित बन्ने निश्चित जस्तै देखिएको छ । राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगका सिफारिस कार्यान्वय हुन नसकदा वर्षेनी संयुक्त राष्ट्र संघीय मानवअधिकार समितिमा उजुरीका चाड लागाई आएका छन् । अहिले सरकारले न्यायपिडितलाई राज्यबाट क्षतिपूर्ति र राहतमा मात्र सिमित राख्न खोजेको छ । मानव अधिकारको उल्लंघन कर्ताहरू नै आलोपालो गरेर राज्यका मुख्य पदमा रहेका कारण आयोगका सिफारिसहरूमा कारबाही नभएका धेरै उदाहरणहरू रहेका छन् । महान्यायाधिवक्ता सरकारको मुख्य सल्लाहकार भएकाले उनी सरकारको स्वार्थमा चल्नुपर्ने बाध्यता रहेको छ । उनले राज्य पक्षबाट हुने मानव अधिकारको उल्लंघनका विषयमा संरक्षण तै गर्न खोजेको हुन्छन् । त्यसैले राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगलाई पंगु बनाउने गरी आयोगलाई महान्यायाधिवक्ता कार्यालयको एउटा शाखाको रूपमा राख्ने उद्देश्यले विधेयक तथार गरिएको भन्नमा कैन अतियक्त तहोला ।

विध्यक तथार गरएका भन्नुमा कुन आतयुक्त नहाला।
राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग न्यायपिडित र मानवअधिकारप्रेमी सबैको न्याय मानने साभा थलो हो। त्यही आयोगको अधिकार खुम्चिँदा अन्तर्राष्ट्रिय जगतमै सरकारका विश्वदृ प्रश्न उठान सक्छ। महान्यायाधिकारको आदेशमा र निर्देशनमा पूर्व प्रधानन्यायाधिशले नेतृत्व गर्न स्वतन्त्र संस्थाले काम गर्नुपर्न अवस्था आएमा त्यो भन्दा ठुलो पिडा अर्को कही हुन सबैदैन त्यसैले त्यो आपत्तिजनक रहेको छ। विधेयकमा उल्लेख गरिएका बुँदाहरू लागु भएमा सम्बैधानिक स्वतन्त्र अधिकार विहिन हुनेछ। सम्बैधानिक सीमाभन्दा बाहिर गएर संसदको संसदीय समितिहरूको अधिकार खोसेर महान्यायाधिकारमार्फत आयोगलाई राख खोज्नु कुनै हालतमा पनि न्यायसंगत हुँदैन। सरकारले स्वतन्त्र अति अर्ध न्यायाधिक निकाय प्रेस काउन्सिलनाई विस्थापित गरि मिडिया काउन्सिलमा परिणत गर्ने गरी जसरी विध्यक संसदमा दर्ता गरेको छ त्यो समेत असम्बैधानिक र हठपूर्ण रहेको र मानवअधिकार आयोगलाई समेत पंगु बनाउने रणनीति सरकारले लिएको हुनाले गी तर्वै विधेयक तन्त्राले फिर्ता लिएर संशोधन गर्ने हामी जोटावार माग गर्दछौं।

मडिया काउन्सिल विधेयक

**सरकारले पार्टी चलाउने
कि पार्टीले सरकार !**

• देवेन्द्र चूडाल

devendrachudal@gmail.com

वास्तविक यथार्थलाई भुलेर सरकारको विरोध गर्दा गणतन्त्रकै विरोधी हुन् भन्नुको अर्थ के ? यदि सरकारको विरोध गर्दा गणतन्त्र विरोधी हुन्छन् भने पहिला पुष्टकमल दाहाल, माधव नेपाल, भफ्लनाथ खनाल, भीम रावललगायतका अन्य नेताहरूलाई गणतन्त्रको विरोधी भएको भनेर सरकारले कारबाही गर्न सक्नुपर्दछ । संविधानमा भएको व्यवस्था अनुसार असंसदीय कुरा बाहेक सबै कुराको विरोध गर्न पाइन्छ । राष्ट्र, राष्ट्रियता, सावभौमसत्ता र सार्वभौमसत्ता जनतामा निहित बाहेक सबै कुराहरू संसोधनिय हुन सक्छन् भनेर संविधानले व्यवस्था गरेको हुनाले गणतन्त्रको विरोध गर्न किन नपाइने ? जनताले चाहेको खण्डमा मुलुकमा राजतन्त्र आउन सक्छ नेपाल पुनः हिन्दु राष्ट्र हुन सक्छ त्यो सम्बैधानिक व्यवस्था नै हो । तर सरकारको काम कारबाहीका विरोध गर्दा समेत गणतन्त्रको विरोधीको पगरी गुथी दिनु कतिको उचित हुन्छ ?

विश्वका धैर्ये देशमा सरकार र प्रेसबीच सुमधुर सम्बन्ध रहेको छ । सरकारले प्रेसलाई बाधकको रूपमा होइन सहयोगी रूपमा हेर्ने सकेको खण्डमा मात्र प्रेस र सरकारबीचको सम्बन्ध सुमधुर हुन सक्छ । सरकार र प्रेस बीचको सम्बन्ध सुमधुर बनाउनका लागि सम्बन्धित संस्थालाई नै जिम्मेवार बनाउन सक्तुर्दछ । सरकारी हस्तक्षेप विनै सम्बन्धित संस्थाहरूलाई जिम्मेवार बनाउन सकिन्छ । जस्तै मिडिया काउन्सिल विधेयकसम्बन्धी सञ्चार जगत्का व्यक्तिहरूलाई सामेल गराएर व्यापक रूपमा छलफल र बहस चलाएको भए अहिले समस्या नै आउने थिएन, मिडिया काउन्सिलमा अध्यक्षलागायत सदस्यहरूको नियुक्तिको सिफारिस गर्न संसदका सभामुख, पत्रकार महासंघका अध्यक्ष र वरिष्ठ पत्रकारहरू मध्येबाट केही व्यक्तिहरूलाई राखेर सिफारिस समिति बनाउन सकिन्छ । त्यसो भएमा त्यहाँ कार्यपालिकाको हस्तक्षेप हुन सक्दैन थियो । तर ठीक त्यसको उल्टो मन्त्रालयका सचिवको संयोजकत्वमा समिति बनाइने प्रावधान राखियो त्यो समिति भनेको सञ्चारमन्त्रीको कोटको खल्तीबाटा नाम निकालेर वैधानिकता दिने समिति बाहेक अन्य केही हुन सक्दैन । मन्त्रीले भनेको मान्य सचिवको बाध्यता रहेको र सचिवको निर्देशन, आदेशको पालना गर्नु मन्त्रालयका कर्मचारीहरूको दायित्व र कर्तव्य भएकोले समितिमा राखिएका मन्त्रालयका अन्य पदाधिकारीहरू रबरस्ट्रियाम्प बाहेक अन्य केही हुन सक्दैन । त्यसैले मिडिया विधेयकको व्यापक विरोध भएको हो ।

विवेकको व्यापक पराव नेका हाँ।
केपे औली नेतृत्वको सरकारले प्रेस जगतलाई
मात्र होइन अन्य क्षेत्रमा समेत हस्तक्षेप गरिरहेको
छ । समैधानिक अङ्गका रूपमा स्थापना गरिएको
र सर्बोच्च अदालतका पूर्व प्रधानन्यायाधिश नै
राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगका अध्यक्ष रहने
व्यवस्था भएको आयोगलाई समेत सरकारले
आफू मातहत ल्याउने गरी महान्यायाधिवक्ताको
कार्यालय अन्तर्गत ल्याउने गरी विधेयक निर्माण
गरेको छ । महान्यायाधिवक्ता भनेको सरकारको
प्रमुख सल्लाहकार भएकाले उनले सरकारका
विरुद्ध मुद्दा चलाउने अनुमति दिन सक्ने अवस्था
रहँदैन । राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले उजुरी
लिने, छानविन गर्ने र पिडिकलाई दण्ड सजाए गर्न
र पिडितलाई क्षतिपूर्ति दिन सम्बन्धित निकायलाई
सिफारिस गर्न सक्ने अधिकार समेत खोजन

तिनारस गें सप्तवार जावकार सनाता बासा
 सरकार उद्दत रहेको छ । विश्व विद्यालयहरूमा
 समेत आफ्नो मान्छेलाई नियुक्ति दिलाउने मनसाय
 राखेर विश्वविद्यालय विधेयक तयार गरिएको छ ।
 यसरी प्रत्येक क्षेत्रमा हस्तक्षेपकारी भूमिका खेल्न
 किन ओली सरकार अग्रसर भयो त्यो नै रहस्य
 देवी देवी ।

का विषय बनका छ ।
जनताले सूचना पाउनुपर्दछ । त्यो जनताको नैसर्गिक अधिकार हो । जनताले सञ्चार माध्यमबाट सूचना पाउने भएकाले सञ्चार जगत् माथि नियन्त्रण गर्न खोज्नु जनतलाई सही सूचना पाउनबाट बजित गराउने कार्यबाहेक अन्य केही हुन सक्दैन । सरकारले १५ महिने आफ्नो कार्यकालमा जनताको लागि ठोस कार्य गर्न नसकेको र मुलुकमा भ्रष्टाचार, हत्या, हिंसा मात्र बढेको हुनाले त्यसलाई लुकाउन र आफ्नो असफलता र अकमर्ष्यता ढाकछेपोका लागि प्रेस जगतमाथि नियन्त्रण गर्न खोजेको छ । अहिलेको २१ औं शताब्दीमा जनता जागरूक भईसकेका छन् । जनता जागेको खण्डमा जे पनि हुनसक्छ भन्ने हेका सरकारलाई होस प्रेस जगतमाथिको हस्तक्षेप बन्द गर्दै अलोकतान्त्रिक मिडिया विधेयक तत्काल फिर्ता गरि सबैले स्वीकार गर्न सक्ने विधेयक ल्याइन तै सरकारको वित्तमा होइँ ।

अब्बल बन्ने दौड़मा महिमा

एक पछि अर्को चलचित्रमा काम गर्दै आईरहेकी नायिका हुन् महिमा सिल्वाल। प्रतिस्पर्धाको यो दौड़मा आफुलाई अब्बल बनाउने प्रयासमा छिन उनी। नायिका महिमा सिल्वालले सकस, धुम, ब्लाइफ्रेण्ड लगायत दर्जन बढि चलचित्रमा अभिनय गरेकी छन् भने भण्डै तीन दर्जन भन्दा बढी म्युजिक भिडियोमा मोडलिङ गरिसककी छन्। यतिबेला उनि भोजपुरी चलचित्र 'अर्जुन'को छायांकनमा व्यस्त छिन्।

नेपाली तथा भोजपुरी चलचित्रकी नायिका महिमा सिल्वालले देश, विदेशमा आयोजना हुने अन्तर्राष्ट्रिय चलचित्र महोत्सव तथा अवार्ड समारोहमा सर्वोत्कृष्ट नायिकाको अवार्डबाट सम्मानित भईसकेकी छन्। त्यसैगरी ससारकै दोस्रो चलचित्र उद्योगको नगरी मुम्हईमा नेपाली समाजले गत साल आयोजना गरेको अन्तर्राष्ट्रिय चलचित्र प्रतिस्पर्धा, महोत्सव तथा अवार्ड समारोहमा उनको अभिनयलाई सर्वोत्कृष्ट मान्दै पहिलो पुरस्कार प्रदान गरिएको थियो। दर्शकको मार्याँ र सम्मानले आफुलाई चलचित्र क्षेत्रमा निरन्तर काम गर्ने उर्जा मिल्ने गरेको उनको भनाई रहेको छ।

● पर्यटन प्रवर्द्धनमा हिमालयन बैंक

पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि हिमालयन बैंकले अमेरिकन एक्सप्रेससँग सहकार्य गर्ने भएको छ। बैंकले अमेरिकन एक्सप्रेसका प्रयोगकर्तालाई लक्षित गरी एक्सप्रेसियन्स नेपालनामक अमियान सञ्चालन गर्नेछ। यस अमियानको मुख्य उद्देश्य अमेरिकन एक्सप्रेस कार्ड प्रयोगकर्ता विदेशी पर्यटकलाई नेपाल भ्रमण गर्न र यहाँको मौलिकता, विविधता र प्राकृतिक सौन्दर्यको अनुभूति गर्न अभिप्रेरित गर्ने रहेको बैंकको भनाइ छ।

HBL Himalayan Bank Ltd.

यस अमियानका क्रममा नेपाल घुम्न आउने अमेरिकन एक्सप्रेस कार्ड प्रयोग गर्ने पर्यटकले नेपालमा विभिन्न सुविधाका साथै हिमालयन बैंकको ८० भन्दा बढी मर्चेन्ट पाटन्त्र रहेका छन्, कार्ड प्रयोगकर्ताले होटल, रेस्त्रार, साहासिक खेल पर्यटन, स्थानीय कलाकृति खरिदमा विशेष छुट प्राप्त गर्नेछन्। 'एक्सप्रेसियन्स नेपाल' अमियान सन् २०२० जुन महिनासम्म सञ्चालन हुनेछ। नेपाल पर्यटन बोर्ड र अमेरिकन एक्सप्रेसले आ-आफ्नो तरफबाट विभिन्न देशमा अभियानबाटे प्रचार-प्रसार गर्नेछन्।

अमेरिकन एक्सप्रेसका दिव्या जैले नेपाल पर्यटन बोर्ड र हिमालयन बैंकसँगको सहकार्यमा एक्सप्रेसियन्स नेपाल अभियान सञ्चालन गर्ने पार्दांदा खुसी व्यक्त गरिन्। हिमालयन बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अशोकसमशेर राणाले यस प्रयासबाट अमेरिकन एक्सप्रेस कार्ड प्रयोगकर्तामाझ नेपालका बारेमा जानकारी पुग्ने र नेपाल आउन पर्यटक माझ रुचि बढने विश्वास व्यक्त गरे।

● सिद्धार्थ बैंकको शाखा सूर्यविनायकमा

सिद्धार्थ बैंकले सेवा विस्तारका क्रममा भक्तपुरको सूर्यविनायकमा शाखा सञ्चालन गरेको छ। ती क्षेत्रका सर्वसाधारण तथा उद्यमीलाई सबै प्रकारका निक्षेप तथा कर्जा कारोबार सुविधा, रकम भुक्तानीलगायत तथा सम्पूर्ण बैंकिङ सेवा पुऱ्याउने उद्देश्यले शाखा सञ्चालनमा ल्याएको जानाएको छ। हाल बैंकले १ सय ५४ शाखा, १

अमियान

कला-साहित्य

चलचित्र पत्रकारिता दिवसमा पत्रकारलाई सम्मान

चलचित्र पत्रकार संघ नेपालले आफ्नो २०४५ वार्षिकोत्सव मनाएको छ। हरेक वर्ष जेठ ७ गतेलाई चलचित्र पत्रकारिता दिवसका रूपमा मनाउँदै आएको संघले सोही अवसरमा मंगलबार राजधानीमा एक कार्यक्रम गरी चलचित्र पत्रकारिता सम्मान र पुरस्कार प्रदान गरेको छ।

सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमन्त्री गोकुल बार्स्कोटाको प्रमुख आधिकार्यमा सम्पन्न कार्यक्रममा संघले चलचित्र पत्रकारद्वय नरेश भट्टराई र श्याम स्मृतलाई चलचित्र पत्रकारिता सम्मान-०७६ प्रदान गयो भने रातोपाटी डटकममा कार्यरत कुवेर गिरी र एबिसे टिभीकी शारदा थापालाई जनही २१ हजार नगद राशिसहितको चलचित्र पत्रकारिता पुरस्कार प्रदान गयो। त्यसैगरी, चलचित्र पत्रकारिता प्रोत्साहन पुरस्कार फोटोपत्रकार विनोद पोखरेलले प्राप्त गरे। कार्यक्रममा नेपालमा चलचित्र

मन्दमन्दमा कसिस

राजबहादुर साने निर्देशित मन्दमन्द फिल्मको सुटिङ अन्तिम चरणमा पुगेको छ। हाल जुलाका विभिन्न स्थानमा छायांकन भइरहेको फिल्ममा विनय श्रेष्ठ, रवीन्द्र भा र प्रमोद अग्रहरिका साथ नवअभिनेत्री कसिस दाहाल र नवीन रेमी मुख्य भूमिकामा छन्। रुद्र खनाल कार्यकारी निर्माता रहेको फिल्मको निर्मातामा टेकराज रेमी र कमल निरी छन्। फिल्म युनिट सुटिङ गर्दै काठमाडौंबाट नारायणघाट, बुटवल, कोहलपुर, सुर्खेत, कालिकोट दुँई जुम्ला र मुगुसम्म पुगेको छ।

डा. उपाध्यायका उपन्यास र तीन एल्बम एकसाथ

डा. दिओरा उपाध्यायले एकसाथ एउटा उपन्यास र तीनवटा गीति एल्बम पाठक/श्रोतामाफ ल्याएका छन्। उनले आइतबार राजधानीमा एक कार्यक्रम गरी अधुरो प्रेम नामक उपन्यास तथा परिष्कृत, कृति र पृथक नामका एल्बम सार्वजनिक गरेका हुन्।

डा. उपाध्यायका सबै कृतिको विमोचन शताब्दीपुरुष संस्कृतिविद् सत्यमोहन जोशीले गरेका थिए। सोही अवसरमा सुरेश विमिरे निश्चिन्ता को मित्रताको सुर्किनी पुस्तक पनि विमोचन गरिएको थियो। कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि शताब्दीपुरुष जोशीलाई गीतकार उपाध्यायले नगद ५१ हजार राशि र कदरपत्रका साथ समान प्रदान गरेका थिए।

सय शाखारहित बैंकिङ सेवा, १ सय ६६ एटिएमार्फत उच्चस्तरीय बैंकिङ सेवा प्रदान गर्दै आएको छ।

● धनुषाको महेन्द्रनगरमा कृषि विकास बैंकको शाखा

धनुषाको शिरेश्वर नगरपालिकाको सञ्चुवा महेन्द्रनगरमा कृषि विकास बैंकले नयाँ शाखा सञ्चालनमा ल्याएको छ। नयाँ शाखाको प्रदेश नम्बर २ का मुख्यमन्त्री लालबाबु राजतले उद्घाटन गरेका थिए। उद्घाटन कार्यक्रममा कृषि विकास बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अनिलकुमार उपाध्यायले बैंकले प्रदान गर्ने सेवासुविधा तथा बैंकको एटिएम कार्ड, भिसा कार्ड, आइपीएस, मोबाइल बैंकिङ, इन्टरनेट बैंकिङ, आस्बा सुविधा, डिप्याट सुविधाबाटे जानकारी दिएका थिए।

● टोखामा एनआइसी एसिया

एनआइसी एसिया बैंकले सेवा विस्तारका क्रममा काठमाडौंको टोखामाशाखा सञ्चालन गरेको छ। बैंकले सेवा विस्तारका क्रममा टोखा नगरपालिका-६ माशाखा सञ्चालन गरेको हो। शाखाको बुधबार टोखा नगरपालिकाका मेयर प्रकाश अधिकारीले उद्घाटन गरेका हुन्। नयाँ शाखाबाट सम्पूर्ण आधुनिक बैंकिङ सुविधा उपलब्ध हुने बैंकले जानाएको छ।

● सांग्रिला बैंकको मोबाइल बैंकिङ सुविधा

सांग्रिला डेम्पलमेन्ट बैंकले नयाँ मोबाइल बैंकिङ सुविधा ल्याएको छ। बैंकले सञ्चालन गरेको नयाँ मोबाइल बैंकिङ (बैंक स्मार्ट)मा विभिन्न थप सुविधासहित अन्तरबैंक रकम ट्रान्सफर, इन्स्योरेन्स पेमेन्ट, बायोमेट्रिक लगइन, क्युआर पेमेन्ट, मोबाइल टपअप, एयर टिकट खरिदलगायत सुविधा उपलब्ध छ। बैंक स्मार्ट एप्स एसएमएस र जिपिआरएस दुवैबाट प्रयोग गर्न सकिन्छ। बैंकको सबै शाखाबाट नयाँ बैंकिङ सुविधा लिन सकिने बताइएको छ। यसका साथै बैंकले मोबाइल बैंकिङ, लकर, एटिम, इन्टरनेट बैंकिङ, एबिबिस, रेमिट यान्सलगायत सुविधासमेत दिँदै आएको बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुयोग श्रेष्ठले बताए।

आइएमई पेको नयाँ कार्यक्रम

IME pay

मोबाइलबाट नै विभिन्न बिलको भुक्तानी गर्न सकिने डिजिटल सुविधामा अग्रणी रहेको 'आइएमई पेलेजे पे' गर्दा पनि आइएमई पे कार्यक्रम सञ्चालन गरेकोछ। पुगल प्ले र एप स्टोरबाट सजिले डाउनलोड गरी प्रयोग गर्न सकिने 'आइएमई पेलेजिटल भुक्तानीमा' उपभोक्ताको आकर्षण बढाउन नयाँ कार्यक्रम सुरु गरेको जानाएको छ।

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट एप 'आइएमई पे' आफ्नो फोनमा डाउनलोड गरी प्रमाणीकरण गरेपछि बिजुली तथा खानेपानीको बिल, फोनको बिल, मोबाइलको रिचार्ज, टिभीको

रिचार्ज, हवाईजाहाज तथा बसको टिकट, पेट्रोल पम्पमा भुक्तानी, केबलकारको टिकट, सिनेमाको टिकट, मोटरसाइकल तथा गाडीकोमासिक भुक्तानीदेखि रेस्टरेन्ट तथा अन्य पसल तथा स्टोरमा पनि रकम भुक्तान गर्नसकिन्छ।

मोबाइल वालेट एप 'आइएमई पे' आफ्नो बिलको प्रयोगलाई सजिलो बनाउने उद्देश्यले नयाँ अभियान सञ्चालन गरिएको आइएमईडिजिटल सोलुसनका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत विकास नाहाटाले बताए। हाल आइएमई पेबाट गरिने भुक्तानीको संख्या उल्लेख रूपमा बढेको र आराउँदा दिनमा यो अफै बढ्दै जाने उनको भनाइ छ।

एलआइसी नेपालको अध

समाजवादी...

प्रमुख राष्ट्रपति हुने र शासकीय प्रणाली र जातिय पहिचानका आधारमा संघीय संरचनाको पुरानो मुद्दालाई उठाएको हुनाले अर्को मधेशवादी दल राष्ट्रिय जनता पार्टीसँगको एकता तत्काल असम्भव भएको छ । समाजवादी पार्टीले राजपासँग एकीकरण गर्ने प्रयास गरेपनि राजपाले समाजवादी पार्टीले राष्ट्रपतिलाई कार्यकारी राष्ट्रपति बनाउने निर्णय गरेको हुनाले राजपाले तत्काल समाजवादी पार्टीसँग एकीकरण हुन नसक्ने अभिव्यक्ति दिएको छ । राजपाको अनुसार समाजवादी पार्टीले लिएको शासकीय मॉडलको राजनीति अडानले गर्दा एकीकरण नहुने बताएपछि समाजवादी पार्टीले एकलै आन्दोलन गर्ने भएको छ । राजपाका अनुसार समाजवादी पार्टी प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपतिय प्रणालीमा गएर ऊ वाम ध्रुवीकरणतिर धल्केको ठहर राजपाले गरेको हुनाले तत्काल एकीकरण असम्भव देखिएको राजपाका नेताहरूल बताएका छन् । नीतिगत

पहिलो पटक...

फिर्ता भएको हो । प्रतिनिधिसभाबाट पारित भएको विधेयकमा सरकारी निकायको पत्रकै आधारमा राहदानी रोकन सकिने प्रावधानलाई राष्ट्रिय सभाले परिवर्तन गर्दै अदालतको आदेश चाहिने व्यवस्था हुनुपर्ने संशोधन गरे को थियो । दुई महिनाभित्रमा राष्ट्रिय सभाले विधेयक प्रतिनिधिसभामा फिर्ता पठाउनुपर्ने सम्बैधानिक व्यवस्था भएपनि राष्ट्रिय सभाले दुई महिनाभित्रमा फिर्ता नपठाएको भन्दै प्रतिनिधिसभाका सभामुख कृष्णबहादुर महराले प्रमाणित गरेर प्रमाणीकरण गर्न राष्ट्रपतिकहाँ विधेयक पठाएका थिए । अब राष्ट्रपतिले फिर्ता पठाएको विधेयकको सम्बन्धमा दुवै सदनले पुराने रूपमा वा संशोधन सहित पारित गरि राष्ट्रपति कहाँ पठाउनुपर्ने सम्बैधानिक व्यवस्था रहेको छ । दोस्रो पटक राष्ट्रपतिकोमा पठाइएको विधेयक राष्ट्रपतिले प्रमाणीकरणकरण गर्नुपर्ने हुन्छ । सभामुख कृष्णबहादुर महराले वैशाख २५ गते प्रमाणीकरणका लागि राष्ट्रपति कार्यालयमा विधेयक पठाएका थिए । प्रतिनिधिसभाले असोज ९० गते पारित गरेको विधेयक असोज ९१ गते राष्ट्रिय सभामा टेबल भएको थियो । राष्ट्रियसभाको प्रक्रियामै रहेको विधेयक प्रतिनिधिसभामा फिर्ता नआएको भन्दै हतार हतारमा प्रमाणीकरणका लागि राष्ट्रपतिकहाँ पठाइएको थियो । बजेट अधिवेशन अन्त्य हुने दिन टेबल भएको विधेयक तीन महिना सम्म राष्ट्रिय सभा संसद नलचेको हुनाले कुनै प्रक्रिया नै सुरु भएको थिएन । पुष्मा तेस्रो अधिवेशन सुरु भएपछि राष्ट्रिय सभाको बैठकले विधेयकमाथि दफावार छलफलका लागि विधान समितिमा पठाएको थियो । यसरी राष्ट्रिय सभामा प्रक्रियामै रहेको राहदानीजस्तो

तिडिया...

काउन्सिलको स्वयत्तताको हनन गर्ने प्रयास दूभार्ग्यपूर्ण छ । विधेयकमा रहेका विवादास्पद र पत्रकारका हक्क, हित र स्वतन्त्रता विरोधी प्रावधानहस्तलाई सम्बन्धित पक्षहरूसँग छलफल गरेर संशोधन गर्ने राप्रपा संकारणसँग सम्म गर्दछ ।

मिडिया काउन्सिल विधेयकमा सरकार एकलै परेको
छ र विपक्षीदेखि नागरिक समाज र अधिकारकर्मीसमेत
प्रत्यक्षे सा बहावे दिखेला चिनिए सा ।

रूपमा राजपा प्रत्यक्ष निर्वाचित राष्ट्रपतिको पक्षमा नभएको हुनाले र स्थायी सरकार को नाममा दुई तिहाईको सरकार बन्दा त तानाशाही बन्ने बाटोमा प्रधानमन्त्री लागेको हुनाले चेक एण्ड व्यालेन्स राज्यका धेरै निकाय हुँदा प्रधानमन्त्रीले टेरेका छैनन् भने प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपति भए मुलुकको हालत कस्तो होला ? राजपाका नेताहरूले भनेका छन् पछिल्लो समयमा प्रधानमन्त्री केपी ओली एकलै हिड्न खाजेका छन् । त्यसेको फलस्वरूप सरोकारवालाहरूसँग कुनै छलफल र बहसै नगरी राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगलाई पंगु बनाउने विधेयक मिडिया विधेयक त्रिभुवन विश्व विद्यालयमा हस्तक्षेप गर्ने विधेयक संसदमा दर्ता गरेपछि त्यसको चौतर्फी विरोध हुँदै आएको भएपनि सरकार पछि हट्न सक्ने अवस्थामा देखिँदैन, अब सबै मिलेर सत्ताधारी दल नेकपाका विरुद्धमा आन्दोलन गर्नु बाहेक अन्य विकल्प नदेखिएको राजपाका नेताहरूले बताएका छन् ।

सचेदनशील विषयमा राष्ट्रिय सभाको अनुमति वैगरे प्रतिनिधिसभाले मात्र पारित गरेर विधेयक प्रमाणीकरणको लागि राष्ट्रपति कहाँ पठाउनुको अर्थ के ?

संविधानको धारा ११३ उपदफा २ मा प्रमाणीकरणका लागि राष्ट्रपतिकहाँ पेश भएको अर्थ विधेयक बाहेक अन्य विधेयकमा पर्नुविचार हुनु आवश्यक छ भने राष्ट्रपतिलाई लागेमा राष्ट्रपतिकहाँ विधेयक पेश भएको १५ दिनभित्रमा सन्देशसहित सदनमा फिर्ता पठाउन सक्ने सम्बैधानिक व्यवस्था रहेको छ । तत्कालिन राजा वीरेन्द्रले समेत संसदले पारित गरेको नागरिकता ऐनलाई पुर्नविचार गर्न सन्देशसहित संसदमै विधेयक फिर्ता पठाएका थिए । नागरिकता विधेयक फिर्ता पठाएपछि तत्कालिन प्रधानमन्त्री गिरिजाप्रसाद कोइराल ताले राजाले सरकारमाथि हस्तक्षेप गरेको आरोप लगाएका थिए । त्यस विषयले अदालतमा प्रवेश पाएपछि अदालतले नागरिकता विधेयक नै खारेजी गरिएको थियो । राहदानी विधेयक हतार हतारमा प्रमाणीकरणका लागि राष्ट्रपतिकहाँ पठाउनु भनेको सरकारले आफ्ना विरोधीहरूलाई विदेश जान आवश्यक पर्न राहदानी नै नदिने उद्देश्यले राहदानी विधेयक

ल्याएको हो । अदालतको आदेश वेरग सरकारले कसैलाई राहदानी पाउनबाट बचित गर्न व्यवस्था राष्ट्रिय सभाले परिवर्तन गरेको हुनाले प्रतिनिविस्तारका सामापुख्ले राष्ट्रिय सभाको निर्णयलाई नै नहेत्रि एकलौटी ढाँगले प्रमाणीकरणका लागि विधेयक राष्ट्रपतिकहाँ पठाउनु भएको थियो । आफ्ना नागरिकलाई सरकारको पत्रकै आधारमा राहदानी पाउनबाट बचित गरिनु किमार्थ उचित हुन सक्दैन, अदालतको आदेशले मात्र राहदानी पाउनबाट बचित गरिन उपयक्त नै हनेछ ।

मिडिया विधेयकमा...

अन्योलमा परेका छन् । आफ्नो सरकारले ल्याएको विधेयकको समर्थन गर्ने कि विरोध ? समर्थन गर्दा संविधान विपरितको कार्य हो । विरोध गरौ भने आफैनै सरकारले ल्याएको विधेयक हो । त्यसैले उनीहरू अन्योलमा परेका छन् । ओली नेतृत्वको सरकारले विधेयक सुदूरक संसदमा दर्ता गरेपछि नेपाल पत्रकार महासंघको अगुवाईमा पत्रकारहरू अन्दोलनमा होमिएपछि नेकपाका नेताहरू मुख खोल्न बाध्य भएका छन् । उनीहरूले मिडिया विधेयकमा केही गलत प्रावधान रहेका हुनाले त्यसलाई सच्चाउनुपर्ने बताउन थालेका छन् । सरकारका निर्णयहरूको स्वामित्व लिन नेकपाका नेताहरूले चाहिरेका छैनन् । पार्टीका वरिष्ठ नेता माधव नेपालले दाङु पुगेर भने विधेयकका बारेमा पार्टीभित्र छलफल भएको भए त्यस्तो हुने थिएन छलफल विने विधेयक संसदमा दर्ता गर्दा यस्तो विवाद आएको भन्दै त्यसलाई सच्चाउनु आवश्यक रहेको बताएका छन् भने अर्का नेता भलनाथ खनालले समेत भापा पुगेर मिडिया विधेयकका बारेमा आपति जनाउँदै विना छलफल आएको विधेयक संविधान भन्दा विपरित ढाँगले

आएको हुनाले यो विधेयकलाई अगाडि बढ्न नदिने उद्घोष गरेका छन् । भाषापाको नेकपाको पार्टी कार्यालयमा बोल्दै नेता खनालले भने सरकारले पार्टी र संगठनलाई वेवास्ता गर्दै अधि बढेकोमा समेत आपत्ति जनाएका छन् । सरकारका अधिकांश निर्णयहरू पार्टीका नेताहरूले सुईको सम्म पाउँदैनन्, सार्वजनिक भएपछि मात्र थाहा हुन्छ भन्दै कुनै निर्णय गर्नुभन्दा पहिला छलफल गर्दा विवाद कम हुने थिए भन्दै पार्टीले निर्णय गरेपछि सरकारले निर्णय गर्ने गरेको भए सरकारका निर्णयको पार्टीले स्वामित्व लिन्थ्यो, रक्षा गर्ने कार्यमा पार्टी लाग्दथ्यो भन्ने अभियक्ति दिएका हुनाले ओली सरकार पार्टीको निर्णय विनै एकलै अधि बढ्न खोजेको आरोप स्थायी समितिकी सदस्य अट्टलक्ष्मी शाक्यले समेत लगाएकी छन् । यसरी मिडिया विधेयकका बारेमा सरकार र पार्टीमित्रै विवाद उत्पन्न भएका हुनाले सरकार विधेयक संशोधन गर्न बाध्य हुने भएको छ । विधेयक संशोधन गरी प्रेसमैत्री नबनाएसम्म पत्रकारहरूको आन्दोलन नरोकिने भएको छ । पत्रकार महासंघले जेष्ठ २५ गते सम्मका लागि आन्दोलन कार्यक्रम सार्वजनिक गरिस केको अवस्थामा विधेयक संशोधन गर्न सरकारलाई दबाव परेको छ ।

हुनाले यो विधेयकलाई अगाडि
तर्ने उत्तमोपाय मध्येका छन्। भास्याको

औचित्य र आवश्यकताको आधारमा मात्र संविधान संशोधन गर्न सकिने जवाफ दिएका थिए । प्रधानमन्त्री ओलीको जवाफबाट समाजवादी पार्टीलाई सरकारबाट बाहिरिन दबाब परेको छ ।

समाजवादी पार्टीका नेता तथा कार्यकर्त्ताहस्तका अनुसार विना उपलब्धि सरकारमा बिसिरहँदा पार्टी आँक कमजोर बन्ने र त्यसको फाइदा अरु पार्टीहस्तले उठाउने भएकाले सरकारबाट बाहिरिन उपेन्द्र यादवलाई दबाव परे को छ । दुई पार्टी एकीकरण भएपश्चात् पार्टीले सातै प्रदेशमा कार्यक्रम आयोजना गरि पार्टीका बारेमा जानकारी गराउने निर्णय पार्टीले पहिल नै गरिसकेको हुनाले सातै प्रदेशमा कार्यक्रम सकिएपछि फेरी समाजवादी पार्टीले सरकारलाई संविधान संशोधनका लागि अलिमेटम दिने र तोकिएको समयसीमा भित्रमा समेत सरकारले संविधान संशोधनका लागि आवश्यक गृहकार्य नगरेको खण्डमा समाजवादी पार्टी सरकारबाट बाहिरिन सक्ने भएको छ । समाजवादी पार्टीसँग १६ जना सांसद रहेका छन् भने नयाँ शक्ति पार्टीको तर्फबाट डा. बाबुरामको पार्टी समेत उपेन्द्र यादवको पार्टीसँग एकीकरण भएपश्चात् समाजवादी पार्टीसँग १७ सांसद रहेका भएपनि हरिनारायण रौनियार भ्रष्टाचारको केशमा निलम्बिन रहेका छन् । समाजवादी पार्टी सरकारमा रहेसम्म सरकारसँग दुई तिहाईको मत रहन्छ । नेकपाका प्रतिनिधिसभाका १७४ र समाजवादीको १७ गरि १९१ जना सांसद सरकारको पक्षमा रहेका छन्, स्वतन्त्र ३ बाहेक ।

सिके रातको...

रहेका छन् भने अरु सबैलाई केन्द्रीय सदस्य बनाइएको छ । पार्टीका केन्द्रीय सदस्य चन्दन सिंहका अनुसार केही समयपश्चात् पार्टीका अन्य पदाधिकारी र समिति विस्तार लगायतका काम छिडौ हुने बताएका छन् । सिके राउतले पृथकतावादी अभियान त्यागेर पार्टी दर्ता गरी नेपालको संविधान ऐन कानुन अनुसार पार्टी सञ्चालन गर्ने निर्णय गरेपश्चात् मधेशवादी दलहरू तत्कालिन संघीय समाजवादी फोरम र राष्ट्रिय जनता पार्टी राउतसँग तर्सिएका छन् । त्यसैकारण संघीय समाजवादी फोरमले त डा. बाबुराम भट्टराईले नेतृत्व गरेको नयाँ शक्ति पार्टीसँग एकीकरण गरेको छ । एकीकरण पश्चात् पार्टीको नाम समाजवादी पार्टी रहेको छ भने उसले राजपासँग समेत एकता गर्ने प्रयास गरिरहेको छ ।

समाजवादी पार्टीले प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपतिको लाइन लिएपछि राजपाले समाजवादी पार्टी कम्युनिष्ट पार्टीहरूसँग नजिक रहेको भन्दै एकीकरणमा चासो देखाएको छैन । तत्कालिन माओवादीले प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपति हुनु पर्न अडान लिएपनि तत्कालिन माओवादी र नेकपा एमाले एकीकृत भएका हुनाले नेकपाको लाइन भने प्रत्यक्ष निर्वाचित कार्यकारी राष्ट्रपति नभएको हुनलो नेकपाले शक्ति व्यालेन्सका लागि कार्यकारी प्रधानमन्त्रीमा सहमति गरेका छन् । सिके राउत र नेकपाको एउटै लाइन भएकाले सिके राउतको पार्टी र नेकपा समेत एकीकृत हुन सक्ने सम्भावना बढेको छ । सिके राउतले पार्टी खोलेपछि समाजवादी पार्टी र राजपामा भने पहिरो जान सक्ने सम्भावना भएकाले यी दुवै पार्टीहरू आ आफ्नो अस्तित्व जोगाउन लागि परेका छन् । जे होस् सिके राउतले पृथकतावादी अभियान छोडेर संविधान अनुसार पार्टी खोलेर राजनीति गर्ने कुरालाई स्वीकार गर्नपर्दछ । तर राउतसँग समाजवादी र राजपा भने डराईरहेको अस्तित्व अस्तित्व नपर्न अस्तित्व नपर्न ।

गणतन्त्रको उपलब्धी
संस्थागत गरौं, ‘समृद्ध नेपाल,
सुखी नेपाली’को लक्ष्य साकार
पारौं, गणतन्त्र दिवस २०७६
भव्य रूपमा मनाओं ।

नेपाल सरकार

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मंड्यालय

सचना तथा प्रसारण विभाग